Høringsnotat «Sports- og avlstiltak»

Til travforbund, travlag og samarbeidende organisasjoner.

Oslo,20. mai 2026

Innledning

Fødselstallene på norskfødte unghester har hatt en negativ utvikling i de senere årene. Dette påvirker naturligvis unghestløpene, og behovet for å gjøre justeringer må vurderes. Tiltakene som iverksettes må også ha som mål å snu den negative trenden – ved at etterspørselen etter norskfødt unghest øker igjen.

Det er viktig at de tiltak man gjør som utgangspunkt er tenkt å kunne vare en stund. Tiltak som kommer og blir borte igjen etter ett år eller to på grunn av at det ikke er økonomi til å opprettholde det, kan virke mot sin hensikt. Forutsigbarhet etterspørres, og det virker bare irriterende når et bra tiltak blir tatt bort igjen før man i det det hele tatt har sett om det har en positiv effekt

I dette høringsnotatet tas det opp noen forslag til tiltak som er bedre tilpasset til størrelsen på de enkelte årganger, som sikrer god forutsigbarhet, som kan være positive for hestenes utvikling, og samtidig kan bidra til å øke etterspørselen etter norskfødt unghest.

Forslagene til tiltak er tidligere presentert for DNTs Sport- og avlskomite, samt for DNTs styre, og deler av deres tilbakemeldinger er tatt med i notatet.

Mønstringsløp og premiesjanse

I februar behandlet styret ulike sportslige tiltak. Herunder regelverk for mønstringsløp og premiesjanse. Spesielt mønstringsløp har vist seg som et tiltak som har relativt bred støtte blant organisasjonens medlemmer. Dette tiltaket påpekes som positivt fra mange hold. Premiesjansen er tilbake fra og med årgangen født 2023. Vi har nettopp tatt imot innmeldinger for 2024-kullet, og andelen av årgangen som ønsker å være med på dette er relativt lik som i fjor. Cirka 30 prosent av varmblodshestene velger premiesjansen, mens tilsvarende tall for kaldblodshestene er 15 prosent. For at den totale premiesjansepotten skal ha en viss størrelse kreves det minst 30 påmeldte pr. klasse for at den skal gjennomføres. For 2023-årgangen blir det premiesjanse for samtlige fire klasser. For 2024-årgangen er det klart at det blir premiesjanse i tre av fire klasser. Det ble for få påmeldte kaldblodshopper til at premiesjansen gjennomføres for denne klassen.

Kombinasjonen av de to tiltakene gir noe både til bredden og til de som ønsker å jakte de store premiene. Selv om det kun er et lite antall hester som får uttelling i premiesjansen er det helt

klart at mange hesteeiere trigges av dette. Den gjeldende ordningen for premiesjanse gjør at de midlene man frasier seg ved å velge bort mønstringsgodtgjørelsene er de som deles ut i premiesjanse. Dette oppfattes som en mer «bærekraftig» løsning enn dobling av premiene i enkelte løp, da den er mer forutsigbar ved planlegging av premiebudsjett.

Unghestperioden

Med det synkende antallet fødte hester er det enda mer krevende å lage et unghestopplegg som fungerer optimalt. At det finnes gode og stabile inntjeningsmuligheter er svært viktig for å opprettholde interessen for kjøp av norskfødte unghester. Samtidig vil det alltid være en vurdering om hvor store premier en skal bruke tidlig på 3-årssesongen. Det er varierende fra år til år hvor tidlig 3-åringene er i gang. Startprosenten tidlig på året varierer mye, og de små årgangene gjør det ekstra sårbart. Det å legge opp til løp med store premier for tidlig på året oppleves ikke derfor alltid som den beste måten å forvalte premiebudsjettet på.

Det kan være enklere å forsvare et opplegg med stabilt gode premier, men hvor de høyeste premiene kommer noe senere på 3-årssesongen og over i 4-årssesongen. Anstendige inntjeningsmuligheter for 3-åringene er viktig for at det skal finnes hesteeiere som vil kjøpe og satse på norskfødt unghest. Det viktigste vil trolig være at man vet at det finnes et forutsigbart opplegg hvor man vet at det kommer noen løp med førstepremie på eksempelvis kr 100.000 på relativt faste tidspunkter også i første del av sesongen. Så kan de mer pengestinne løpene komme senere på sesongen når en større andel av årgangen har kommet i gang, og har et visst antall løp bak seg.

DNTs administrasjon drar her frem noen konkrete tiltak som vi mener bør kunne diskuteres. Saksfremlegget har vært behandlet i DNTs Sports- og avlskomite, og deretter i DNTs styre. Både komiteen og styret støtter at saken sendes ut på høring i DNTs organisasjon, og til de samarbeidende organisasjoner før endringer vedtas.

1. **For begge raser – Oaks vurderes flyttet til våren når hoppene har blitt fire år.**
   Oaks fungerer allerede som en serie bestående av fire løp. Selve Oaks kjøres i oktober når hestene er tre år. Når de er fire år avvikles det tre løp. Et Oaksbonusløp på vårparten (påsken), Oaksrevansjen i oktober, og til slutt et nytt Oaksbonusløp på tampen av året (november/desember).

   Om man hadde gjort om rekkefølgen her mener vi det kunne vært en positiv endring, som samtidig kunne skaffet større oppslutning om hovedløpet. Dette kan gjøres ved at de to første løpene i «serien» bytter plass. Kjør et Oaksbonusløp (Oakstest) på tampen av 3-årssesongen. På våren kjøres «hovedløpet», og deretter Oaksrevansjen og/eller et Oaksbonusløp som i dag på høsten. Selve serieprinsippet er populært, og man bør bestrebe seg for å beholde antallet løp som inngår i serien.

   I dag ligger selve Oaksløpet på tampen av det som for enkelte har vært en tøff debutsesong. En riktig plassering tidlig i en 4-årssesong kan være et vel så bra tidspunkt.

2. **For begge raser – Flytte Kriteriet senere.**
   Dette har kommet som et innspill fra flere aktive. Fordelen er at hestene kommer bedre forberedt til klasseløpskvalifiseringer, og at flere dermed også vil være aktuelle for å prøve seg i kvalifisering.

   Det skal nevnes at DNT også har mottatt et innspill fra Veikle Balder der de foreslår å fjerne kvalifisering i Kaldblodskriteriet, på lik måte som er gjort med de øvrige innskuddsløpene. Administrasjonen har selv foreslått denne endringen for de øvrige innskuddsløpene, og er således positive til løsningen. På den annen side ville vi tro at deler av miljøet ønsker å beholde ordningen med kvalifisering og finale i et stort løp pr. år. Veikle Balders forslag har kommet før de var kjent med forslaget om en eventuell senere avvikling av løpet.

   Den negative siden av å legge Kriteriet senere vil være at Klasseløpshelgen blir splittet. Dog mener administrasjonen at hensynet til en fornuftig endring for 3-åringene bør veie tungt. Samtidig gir dette muligheter til å gjøre endringer i selve konseptet Klasseløpshelgen (Derbyhelgen) som kan oppfattes som positive. Dette vil også kunne gjøre at Norsk Rikstoto og DNT kan arbeide for å skaffe en ny «internasjonal» søndag i terminlisten – Kriteriesøndagen. Dette vil være positivt for sportens inntjening.

   De to første foreslåtte tiltakene vil være avhengig av hverandre. Om ikke Oaks flyttes vil heller ikke Kriteriet kunne legges senere. Også Biri Oppdretningsløp vil påvirkes av en slik flytting, og det kan være fornuftig å vurdere tilsvarende løsning for dette løpet som for Oaks. Altså at løpet kjøres på vårparten når hestene har blitt fire år.

3. **Begge raser – «Fast unghestopplegg»**
   For forutsigbarhetens skyld bør det være en kjent «løype» med løp fra mai og utover i 3-årsesongen. Dette bør gi trenerne god mulighet til å matche sine unghester på en god måte, og gi en mer naturlig utvikling fremfor at noen av de største og viktigste løpene kommer alt når hestene kun har et fåtall løp bak seg.

   De foreslåtte endringer nevnt tidligere vil også gi et behov for ny plassering av enkelte etablerte «mellomstore» løp, som eksempelvis DNTs Hoppechampionat og høstfinalene for 3-åringer.

4. **Begge raser – Styrke Norsk Trav Derby**
   «Norsk Trav Derby med en million i førstepremie» har vært et uttalt ønske fra mange. Dagens modell for finansiering og premiering i innskuddsløpene baserer seg på totalt innbetalte innskudd. En eventuell endring her hvor man løfter førstepremien til en million vil bryte med det vedtatte prinsippet. Det vil dermed kreve noe endring i regelverk, og finansiering.

Om de høyeste premienivåene i 3-årsløpene senkes noe kan man til gjengjeld styrke derbyløpene. Dette kan være med på å finansiere «Derbymillionen».

5. **Plassering av klasseløpene for kaldblodshester og premienivå i hoppefinalene**
DNTs styre ber høringsinstansene om å komme med en tilbakemelding på ytterligere to punkter.

- At det gjøres en vurdering av alternativet om å avholde de klassiske løpene for kaldblodshester ett år senere enn hva tilfellet er i dag. Altså at Kriteriet avvikles når hestene er 4-år og Derby når hestene er 5-år.
- At det gjøres en vurdering av om premienivåene i hoppeløpene og åpen klasse skal være like. Et ulikt premienivå vil kunne gjøre at man samler årgangens beste i åpen klasse i de årene nivået til de beste hoppene er like bra eller bedre enn hingster og vallaker.

Klasseløpshelgen/Derbyhelgen

Man ser av diskusjonen knyttet til plasseringen av årets Derbyauksjon at det er behov for en grundig gjennomgang av hvordan det bør løses best mulig i tiden som kommer. De aktive, trenere med klasseløpsfinalister, er gjerne også noen av de som er eller i alle fall burde være de mest aktive på en auksjon. Slik det er organisert i dag er de under et press hvor de midt oppe i årets viktigste helg for stallens hester også skal ha et fokus på kjøp av nye unghester. Det er neppe organisert best mulig for denne gruppen slik det er i dag, og en grundig vurdering av hvordan auksjonen bør gjennomføres i fremtiden er også en del av det som må vurderes.

Det bes om at høringsinstansene også kommer med tilbakemeldinger på hvordan man ser for seg organiseringen av auksjonen i fremtiden. Også auksjonens omfang påvirkes naturligvis av mindre årganger. Det betyr at det stadig blir færre hester som vil frembys for salg på auksjonen. Noe som igjen gjør at felleskapets kostnad pr. solgte hest også blir høyere. Høringsinstansene bes om å komme med sine tanker om auksjonens fremtid, og hvordan den best mulig løses.

Gradvise endringer

Det må tas høyde for at eventuelle endringer må foretas gradvis. Det kan være mulig å flytte Kriteriet senere allerede fra neste år, men en eventuell flytting på et drøyt halvår for løpene Oaks og Biri Oppdretningsløp må besluttes med et litt lengre tidsperspektiv hvor alle er kjent med tidspunktet før første innskudd skal betales inn.

Høringsutkastet sendes nå ut i DNTs organisasjon, samt til samarbeidende organisasjoner. Den vil også publiseres på DNTs nettsider.

Frist for tilsvar på høringen er 30. juni. Høringssvar sendes på e-post til sporten@travsport.no